

NVE

Bakgrunn for utredningsprogram

Dolven solkraftverk

Larvik kommune i Vestfold fylke

NVE

Norges vassdrags-
og energidirektorat

Tiltakshaver	ANEO AS
Referanse	202403369-31
Dato	14.10.2024
Ansvarlig	Ann Myhrer Østenby
Saksbehandler	Bjørnar Vestvik

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Innhold

1	INNLEDNING	1
1.1	FRIVILLIG MELDING	1
1.2	TILTAKET	2
2	NVES BEHANDLING AV MELDINGEN	2
2.1	KUNNGJØRING OG HØRING	2
2.2	INNKOMNE MERKNADER OG KOMMENTAR FRA TILTAKSHAVER	2
3	NVES VURDERING AV KRAV TIL UTREDNINGER	2
3.1	PROSESS, METODE OG AVBØTENDE TILTAK	2
3.2	BESKRIVELSE AV TILTAKET	3
3.2.1	<i>Nettilknytning</i>	<i>3</i>
3.3	NULLALTERNATIV, ANDRE PLANER OG ANNET LOVVERK	4
3.4	VIRKNINGER FOR MILJØ OG SAMFUNN	5
3.4.1	<i>Landskap</i>	<i>5</i>
3.4.2	<i>Mineralressurser</i>	<i>5</i>
3.4.3	<i>Kulturminner og kulturmiljø</i>	<i>5</i>
3.4.4	<i>Friluftsliv</i>	<i>5</i>
3.4.5	<i>Naturmangfold</i>	<i>6</i>
3.4.6	<i>Samfunnssikkerhet og naturfare</i>	<i>6</i>
3.4.7	<i>Vassdrag og vann- og grunnforurensing</i>	<i>7</i>
3.4.8	<i>Klima</i>	<i>7</i>
3.4.9	<i>Landbruk</i>	<i>8</i>
3.4.10	<i>Støy</i>	<i>8</i>
4	OPPSUMMERING	8
	VEDLEGG A – SAMMENFATNING AV HØRINGSUTTALELSER	9

1 Innledning

I dette notatet presenterer NVE bakgrunnen for et utredningsprogram som i dag er fastsatt for Dolven solkraftverk. Bakgrunnsnotatet inneholder NVEs vurderinger og innkomne merknader og tar utgangspunkt i meldingen fra ANEO AS (ANEO) lagt frem 24.04.2024. Utredningsprogrammet er utformet som et eget brev av i dag, NVE ref. 202403369-32 og skal leses i sammenheng med dette notatet.

1.1 Frivillig melding

Per i dag er det ikke fastsatt krav til melding for solkraftverk i medhold av forskrift om konsekvensutredninger. Uten et formelt krav til melding har ikke NVE juridisk grunnlag for å fastsette utredningsprogram for solkraftverk. ANEO er klar over dette og har frivillig fremlagt en melding med utkast til utredningsprogram for å legge et best mulig grunnlag for konsekvensutredninger i saken.

1.2 Tiltaket

NVE mottok 24.04.2024 melding om Dolven solkraftverk. En melding er et tidlig varsel om et mulig energiprojekt, i dette tilfelle et solkraftverk. Formålet med meldingen er både en tidlig varsling og å legge grunnlaget for hvilke virkninger som skal utredes før ANEO søker konsesjon for tiltaket etter energiloven. Meldingen inneholder en beskrivelse av prosjektet og et forslag til hva som skal utredes.

Det fremgår av meldingen at Dolven solkraftverk er planlagt med en installert effekt på 22 MWp og en forventet årlig produksjon på 24 GWh. Solkraftverket har et samlet arealbeslag på 345 dekar.

2 NVEs behandling av meldingen

2.1 Kunngjøring og høring

NVE sendte meldingen på høring i brev av 02.05.2024, med frist for merknader satt til 01.07.2024.

Høringen av meldingen ble kunngjort i to innrykk i Østlands-posten. NVE besluttet at det ikke var nødvendig å gjennomføre møte med kommunale og regionale myndigheter og folkemøte i saken tilknyttet melding. Dette vil bli vurdert gjennomført dersom det fremlegges en søknad med konsekvensutredning for tiltaket.

2.2 Innkomne merknader og kommentar fra tiltakshaver

NVE mottok totalt 20 høringsuttalelser til meldingen.

De viktigste innspillene til utredningsprogram knyttes til utredning av virkninger for naturmangfold, klima, landbruk og friluftsliv.

Vi sendte innkomne merknader til ANEO for kommentar. De kommenterte innspillene i e-post av 08.08.2024.

3 NVEs vurdering av krav til utredninger

Utredningsprogrammet er spesifisert i et eget brev av i dag (NVE ref. 202403369-32), og er en arbeidsbeskrivelse på det som skal utredes før det kan søkes om konsesjon etter energiloven. Utredningsprogrammet dekker utredningskravene som normalt kreves i samsvar med forskrift om konsekvensutredninger og energiloven.

I det følgende redegjør vi for innspillene som har kommet inn om utredningskrav til ANEO. Vi har ikke vurdert innspill om selve konsesjonsspørsmålet. Dette vil bli aktuelt i høringen av en eventuell søknad med konsekvensutredning.

Vi informerer om at utredningsprogrammet i denne saken har utgangspunkt i [NVEs digitale veileder for solkraftverk](#). NVE viser til veileder for utfyllende informasjon om utredningstematikk.

3.1 Prosess, metode og avbøtende tiltak

Vestfold fylkeskommune skriver at påvirkning fra solkraftverket på barn og unge bør avklares i konsekvensutredningen.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark skriver at de ikke kan se at barn og unges interesser er nevnt som et punkt i forslaget til utredningsprogram. Barn og unges bruk av området bør inngå som et utredningstema, samt hvilken innvirkning utbygging av området til solkraftverk vil kunne ha på deres interesser.

NVE konstaterer at det i utredningsprogrammet skal benyttes standard metodikk som i all hovedsak følger av Miljødirektoratets veileder M-1941. NVE har i utredningsprogrammet beskrevet anbefalt metodikk for fagtema som ikke inngår i Miljødirektoratets veileder.

ANEO skal kort redegjøre for metoder og datagrunnlag som er benyttet i utredningene. Vi forutsetter at ANEO samordner fagutredninger som utfyller hverandre eller som må sees i sammenheng for å kunne belyse konsekvensene, eksempelvis landskap og friluftsliv.

NVE ber ANEO vurdere å opprette en samrådsgruppe i arbeidet med utredningene. Formålet med dette er å hente inn lokal kunnskap tilknyttet tema som visualisering, friluftsliv landskap- og naturverdier. Relevante deltakere kan være lokale interesseorganisasjoner, naboer og representanter fra Larvik kommune.

NVE har ikke hatt som praksis å fastsette utredning av virkninger for barn og unge som et eget tema, siden det etter vårt syn inngår i de øvrige tematiske utredningene. Siden det er kommet innspill om barn og unge, ber vi om at dette utredes spesifikt i tilknytning til ulike fagtemaer der dette er relevant.

Når det gjelder avbøtende tiltak har vi satt et generelt krav om at avbøtende tiltak skal vurderes for alle relevante tema. Alle virkninger av avbøtende tiltak skal vurderes. Enkelte avbøtende tiltak kan ha positive virkninger for et tema, men negative for et annet. Eksempelvis kan kamuflerende tiltak redusere de visuelle virkningene av kraftledninger, men samtidig gjøre ledningene mindre synlige for fugl. Alle virkninger av foreslåtte avbøtende tiltak skal derfor vurderes.

3.2 Beskrivelse av tiltaket

3.2.1 Nettilknytning

Statnett skriver at de vurderer tilknytningen som driftsmessig forsvarlig, og at de har reservert kapasitet i anlegget. Lede bekrefter at det er inngått reservasjonsavtale for tilknytning på 22 kV bryterfelt i Dolven transformatorstasjon.

Lede skriver at de eier og drifter flere elektriske anlegg som kan bli påvirket av tiltaket. Tiltak som kan forringe adkomst til de elektriske anleggene må unngås. Påvisning av kabelgrøfter må bestilles, og det må ikke gjøres endringer i terrenget som medfører endring i overdekning av kabler. Anleggsarbeid og sprengningsarbeid skal varsles i god tid.

NVE har i utredningsprogrammet fastsatt en rekke krav til beskrivelse av nettilknytning. Disse kravene dekker temaene som Lede tar opp. Tiltakshaver skal blant annet beskrive planlagte nettanlegg, legge ved kart over planlagt ledningstrase og vurdere virkninger for Ledes nettanlegg.

3.3 Nullalternativ, andre planer og annet lovverk

Brunlanes jeger og fiskeforening syns det er viktig at denne meldingen ses i sammenheng med de to andre omsøkte solkraftverkene i Larvik kommune, og at sumeffekten må synliggjøres.

Vestfold fylkeskommune skriver at vurdering av omdisponering/nedbygging av LNF-områder til andre formål ikke bør skje før en har utredet muligheten for å bruke alternative arealer. De mener generelt at planer av denne størrelsen bør avklares i kommuneplanens arealdel, for å sikre lokal forankring, helhetlig arealforvaltning og at de mest egnede arealene tas i bruk til formålet.

Fylkeskommunen gjør oppmerksom på at Vestfold fylkeskommune har påbegynt arbeid med å utforme en regional plan for areal- og kraftkrevende virksomhet, der særlig solkraft vil være et sentralt tema. De gir derfor sin uttalelse med forbehold om utforming og politisk behandling av denne planen.

Oppsummert sier fylkeskommunen at de i utgangspunktet stiller seg positive til ny fornybar energiproduksjon, men mener at plasseringen av Dolven solkraftverk er uheldig grunnet plasseringen på dyrkbar mark og karbonrike areal. De ber derfor om at konsekvensen for matsikkerhet og klima må utredes grundig.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark uttrykker behov for mer helhetlige vurderinger av solkraftplaner, for å redusere konflikter og styrke utviklingen i regionen. Slike overordnede avklaringer er ikke gjort i Vestfold og Telemark fylker. Det gjør det vanskelig å vurdere søknadene om solkraft, uten at de sees i sammenheng og er avklart i en overordnet plan. Statsforvalteren anbefaler derfor at det gjøres reelle alternativvurderinger i forbindelse med lokalisering av solkraftanlegg. De ber NVE inkludere det regionale perspektivet i behandling av de enkelte konsesjonssakene, da det vil legge til rette for mer helhetlige vurderinger av egnede plasseringer for solkraftverk.

ANEO kommenterer til Vestfold fylkeskommune og statsforvalteren i Vestfold og Telemark sine innspill at produksjon av energi fra solkraftverk krever ledig kapasitet i nærliggende transformatorstasjon. ANEO skriver at de over tid har vurdert arealer ved og nær Dolven transformatorstasjon, og av hensyn til flere faktorer som for eksempel hensyn til dyrka mark og naturmangfold har landet på det aktuelle området. På bakgrunn av dette har ANEO ikke foreslått å utrede flere alternativer enn planområdet i tilknytning til Dolven transformatorstasjon.

ANEO kommenterer til Brunlanes jeger og fiskerforening at de viser til svaret til Vestfold fylkeskommune angående utvelgelse av areal.

NVE har i utredningsprogrammet fastsatt at tiltakshaver skal beskrive forhold til andre planer og tiltak i influensområdet, hvorav kommunale og regionale planer skal inngå. Vi ber *ikke* om utredning av alternativer som krever areal som ikke disponeres av tiltakshaveren, eller å avvente mer generelle planprosesser i kommunal regi. Vi har satt krav om at ANEO skal begrunne hvorfor tiltaket er omsøkt på den valgte lokaliteten, og mener dette er tilstrekkelig. NVE har mange solkraftsaker til behandling, og har dermed et godt grunnlag for å vurdere egnetheten av ulike typer plasseringer av solkraftverk.

3.4 Virkninger for miljø og samfunn

3.4.1 Landskap

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark legger til grunn at landskapshensynet blir tillagt vekt. Konsekvenser for landskap må belyses, og landskapseffekten synliggjøres gjennom gode illustrasjoner.

ANEO kommenterer til statsforvalteren i Vestfold og Telemark sitt innspill at visuelle virkninger er foreslått utredet som en del av utredningsprogrammet, inkludert utarbeidelse av visualiseringer.

NVE mener at Statsforvalterens krav blir ivaretatt gjennom utredningsprogrammet. Det skal blant annet utarbeide fotorealistiske visualiseringer av tiltaket som gir et representativt inntrykk av tiltaket.

3.4.2 Mineralressurser

Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) skriver at det ikke kommer tydelig fram at sand og grusressurser gjøres utilgjengelig i hele konsesjonsperioden. De er uenige med tiltakshaver som mener at en begrensning på tilgangen til ressursene under konsesjonsperioden er en ubetydelig påvirkning. De mener virkningen fra kraftverket under driftsfasen må belyses.

NVE er enig med DMF om at det kan være relevant å vurdere virkninger for tilgang til eventuelle ressurser under konsesjonsperioden, og har derfor satt krav om dette i utredningsprogrammet.

3.4.3 Kulturminner og kulturmiljø

Vestfold fylkeskommune skriver at utredningsprogrammet bør beskrive hvilken metodikk som brukes ved utredning av kulturarv. Influensområdet som vurderes må være tilstrekkelig. De presiserer at tiltakshaver plikter å undersøke om tiltaket vil virke inn på automatisk freda kulturminner.

NVE har i utredningsprogrammet fastsatt en rekke krav til utredning av virkninger for kulturminner og kulturmiljø. Det går frem av utredningsprogrammet hvilken metodikk som skal brukes ved utredning av kulturarv.

3.4.4 Friluftsliv

Lars Wilhelm Solheim og Naturvernforbundet Larvik skriver at konsekvenser på menneskets bruk av området som friluftsliv må utredes. Videre sier de at ringvirkninger av en utbygging for natur- og kulturbasert næringsvirksomhet må utredes.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark skriver at solkraftverkets påvirkning på bruken av området som et turområde må utredes. Eventuelle avbøtende tiltak må inngå i dette.

ANEO kommenterer til statsforvalteren i Vestfold og Telemark sitt innspill at de er godt kjent med områdets verdi som friluftsområde, og at de basert på konsekvensutredningen vil vurdere avbøtende tiltak i samarbeid med relevante aktører.

NVE har satt en rekke krav til utredninger av virkninger for friluftsliv, og innspillene som er kommet inn er ivaretatt gjennom disse kravene.

3.4.5 Naturmangfold

Brunlanes jeger og fiskeforening skriver at det må gjennomføres kartlegging av naturverdier inkludert det som ev. blir berørt av nettilknytning. De peker på behov for utredning av forhold for hjortevilt og viltkorridorer, samt ber om forslag til avbøtende tiltak.

Lars Wilhelm Solheim og Naturvernforbundet Larvik skriver at solkraftverket må utredes som en del av et større sammenhengende landskapsøkologisk økosystem på Brunlaneshalvøya. Viltkorridorer og «refugier» i Brunlanes må kartlegges og verdsettes og konsekvenser i økosystemkjeden ved en utbygging av solenergi må utredes. Spesifikt nevner de forholdet mellom vertsdyr og predatorer samt flått. Videre skriver de at det må settes av et fond til tilbakeføring av området til sin opprinnelige stand.

Erik Tanum og Kristian Torp peker på fare for påkjøring av hjortevilt og at tiltaket vil skape en barriere for hjortetrekk. De påpeker også at planområde ligger tett inntil tettbygd strøk. Dette er punkter de mener ikke er tilstrekkelig hensyntatt i meldingen og bør utredes nærmere.

Vestfold fylkeskommune anbefaler å bruke Miljødirektoratets håndbok «M-1941 – konsekvensutredning av klima og miljø» i utformingen av utredningsprogrammet.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark forventer at konsekvensene for fugl og vilt utredes. Det må komme frem hva ev. inngjerding av område og effekten av dette, samt solkraftverket som helhet, vil ha på trekkruta og funksjonsområdet for vilt.

ANEO presiserer at dyreliv, med spesiell vekt på vilt og vilttrekk, er foreslått utredet. De skriver at de er godt kjent med utfordringer knyttet til dette, men at det finnes mange løsninger for å sikre vilttrekk, blant annet grunnet stor fleksibilitet ved bygging av solkraftverk. Avbøtende tiltak vil vurderes etter konsekvensutredningen.

ANEO svarer til Naturvernforbundet Larvik at de er enige i at for enkelte arealkrevende arter, og arter som krever spesielle habitat, kan det være fornuftig å vurdere Brunlaneshalvøya under ett. De viser til flere krav om å gjøre en vurdering av samlet belastning for naturmangfold. Deres vurdering er at det er fornuftig å gjøre slike vurderinger også i denne saken.

NVE har fastsatt en rekke krav til utredning av naturtyper, vegetasjon og dyreliv. Innspillene som er kommet inn knyttet til naturmangfold er ivarettatt gjennom utredningsprogrammet.

3.4.6 Samfunnssikkerhet og naturfare

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark skriver at utredningen må ta for seg alle sikkerhets- og sårbarhetsforhold knyttet til anlegget. Det vil også være relevant å utrede risikoen for brann i anlegget og potensielle konsekvenser av dette.

Larvik kommune, ved kommunedirektøren, skriver i saksdokumentene til høringsinnspillet at naturfare bør være tema i utredningsprogrammet da denne delen av Larvik kommune ligger under grensen for maritime avsetninger.

ANEO kommenterer til Larvik kommune sitt innspill at naturfare ikke er foreslått utredet da planområdet ikke er vurdert som utsatt for flom, skred eller overvann. De presiserer at

prosjektområdet ligger under grensen for marine avsetninger og deler ligger ifølge NVE Atlas i aktsomhetssone for kvikkleireskred, men området ligger ikke i en kvikkleiresone.

ANEO kommenterer til Statsforvalteren i Vestfold og Telemark sitt innspill at risiko i forbindelse med klimaendringer og naturfarerisiko er forutsatt vurdert gjennom utarbeidelse av risiko- og sårbarhetsanalyse.

NVE har satt flere krav til utredning av samfunnssikkerhet og naturfare, inkludert risiko for brann. Siden tiltaket ikke ligger i nærheten av vassdrag har vi ikke pålagt omfattende utredningskrav knyttet til flom. Tiltaket er imidlertid planlagt i et aktsomhetsområde for kvikkleireskred, og vi har derfor satt krav om vurdering av risiko knyttet til kvikkleire.

3.4.7 Vassdrag og vann- og grunnforurensing

Mattilsynet skriver at det må undersøkes om det finnes private vannforsyninger i tiltaksområdet som må hensyntas.

NVE har i utredningsprogrammet fastsatt krav til utredning av virkninger for forurensing. Tiltakshaver skal kartfeste arealer som kan påvirkes ved avrenning fra anleggsarbeidet, eller ved utslipp av olje og andre kjemikalier. Vi har pålagt ANEO å vurdere sannsynligheten for grunn- og vannforurensing. Siden tiltaket ikke ligger i nærheten av vassdrag er det ikke pålagt omfattende utredningskrav knyttet til vassdrag.

3.4.8 Klima

Vestfold fylkeskommune skriver at alternative arealer bør vurderes, da det foreslåtte området består av skog av høy bonitet som vil slippe ut store mengder CO₂ ved nedbygging.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark forventer at det gjennomføres et klimagassregnskap som viser samlet effekt av utslippene tiltaket medfører inkl. utslipp ifbm. jordbearbeiding. Videre skriver Statsforvalteren at det må utredes hvordan solkraftanlegget kan bli påvirket av klimaendringer, og hvilke tiltak som er nødvendige for å håndtere dette.

ANEO kommenterer til Vestfold fylkeskommune sitt innspill at de har foreslått å følge NVE sin anbefalte metodikk for å utrede klimakonsekvenser av tiltaket, og at de finner det underlig at fylkeskommunen nærmest gjør en egen utredning basert på andre metodikker enn den NVE anbefaler, samt at de allerede på meldingsstadiet konkluderer med at prosjektet er negativt for klima. ANEO understreker at de vil bruke NVE sin anbefalte metodikk, noe som sikrer sammenligningsgrunnlag med andre tilsvarende prosjekter.

ANEO kommenterer til statsforvalteren i Vestfold og Telemark sitt innspill at de tar innspillet til etterretning, og søker å tilpasse det endelige planforslaget til uttalelsen med mål om å redusere prosjektets fotavtrykk. De skriver at det er ingen tvil om at det meste av planområdet består av skog med høy bonitet.

NVE mener forslaget til utredningsprogram, som bygger på NVEs søknadsveileder, er tilstrekkelig når det gjelder vurdering av klimavirkninger. Vi har imidlertid lagt til et punkt om vurdering av om solkraftverket kan bli påvirket av klimaendringer.

3.4.9 Landbruk

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark skriver at konsekvensutredningen må vise hva slags konsekvenser prosjektet vil ha på den dyrkbare jorda. Muligheten for samproduksjon og hvordan sikre tilbakeføring av arealene må inngå i utredningene.

Vestfold fylkeskommune skriver at betydningen av utbyggingen av planen for matsikkerheten bør utredes.

ANEO kommenterer til Statsforvalteren sitt innspill at de gjennom konsekvensutredningen vil skaffe et godt kunnskapsgrunnlag som de vil bruke til å se på alternative forslag som vil ta hensyn til arealene med dyrkbar jord. De tar sikte på å ha en dialog med Statsforvalteren rundt jordvern.

ANEO kommenterer til Vestfold fylkeskommune sitt innspill at de tar det til etterretning, og viser til kommentaren til statsforvalteren.

NVEs krav til landbruksvurderinger av solkraftverk fremgår av utredningsprogrammet, og vi mener at innspillene er ivaretatt gjennom disse kravene.

3.4.10 Støy

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark forutsetter at *Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging* (T-1442/2021) legges til grunn for planarbeidet, og at hensynet til støy også i anleggsfasen blir tilfredsstillende utredet og ivaretatt i henhold til retningslinjen.

NVE viser til at ANEO har foreslått å utrede støyvirkninger, men at de mener at det ikke er behov for støysonekart. Solkraftverk gir lite støy i driftsfasen, men siden det er bebyggelse nær planområdet har NVE satt krav om at det skal lages støysonekart dersom det er sannsynlig at støyfølsom bebyggelse kan få et støynivå på over Lden 40 dB.

4 Oppsummering

På bakgrunn av melding med forslag til utredningsprogram fra ANEO, innkomne merknader og egne vurderinger, har NVE fastsatt et utredningsprogram for den planlagte byggingen av Dolven solkraftverk, se eget brev NVE ref. 202403369-32.

NVE understreker at informasjonen som kommer frem i en søknad etter energiloven med tilhørende utredninger basert på dette utredningsprogrammet vil utgjøre beslutningsgrunnlaget for NVEs konsesjonsavgjørelse sammen med de høringsinnspill vi mottar gjennom den offentlige høringen.

Vedlegg A – Sammenfatning av høringsuttalelser

Følgende fikk høringen av meldingen direkte tilsendt: Brunlanes jeger- og fiskerforbund - Jan Thore Nalum, Brunlanes grunneierlag, Brunlanes driftsplanområde - Tore Halle, Nærmiljøutvalget for Berg skolekrets - Anita Hovd, Brunlanes landbrukslag, Nedre Lågendalen skogeierlag - Kristian Fredrik Gudem, Larvik idrettsråd - Ann-Kristin Aanstad, DNT Larvik og omegn - Solveig Dolven, Norges jeger- og fiskerforbund – Vestfold, STATENS VEGVESEN, Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard, STATNETT SF, Meteorologisk institutt, FORNYBAR NORGE (tidl. Energi Norge), NORGES NATURVERNFORBUND, Forsvarsbygg, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), Norges Miljøvernforbund, Energidepartementet, Nasjonal kommunikasjonsmyndighet, Birdlife Norge, Luftfartstilsynet, Norskog, LEDE AS, Sabima, Samarbeidsrådet For Biologisk Mangfold, AVINOR AS, Mattilsynet, NHO Reiseliv Zero Emission Resource Organisation AS LARVIK KOMMUNE Norges Skogeierforbund Norsk solenergiforening, , Vestfold Bondelag, Fortidsminneforeningen i Vestfold, Forum for natur og friluftsliv Vestfold, Landbruksdirektoratet, Norges Televisjon AS, Norsk Friluftsliv, STATSFORVALTEREN I VESTFOLD OG TELEMAR, NATURVERNFORBUNDET I LARVIK, OFFSHORE NORGE AS, NORSKE NATURVEILEDERE (NATUROPA), DNT VESTFOLD, Bird watch Norge, avdeling Vestfold, Vestfold fylkeskommune

Innkomne merknader

NVE mottok 20 høringsuttalelser til meldingen. Samtlige er sammenfattet under:

Larvik og omegns turistforening skriver at de har et generelt standpunkt om at det ikke skal bygges ned natur med solcellepaneler, og at dette hører hjemme på allerede bebygde flater.

Statnett skriver at de vurderer tilknytningen som driftsmessig forsvarlig, og at de har reservert kapasitet i anlegget.

Direktoratet for mineralforvaltning viser til pkt. 3.15, og skriver at det ikke kommer tydelig fram at sand og grusressursene gjøres utligjengelige i hele konsesjonsperioden, og at NVE har mulighet til å forlenge konsesjonen. De er ikke enige i at en begrensning i tilgangen på ressurser over tid er en ubetydelig påvirkning. De mener at vurderingen bør oppdateres slik at det er tilstrekkelig opplyst om virkningen av kraftverket også i perioden kraftverket er i drift.

Bernt Malme mener det må settes krav om tilbakeføring som inneholder kriterier for økologisk funksjon.

Lede AS skriver at de eier og drifter flere elektriske anlegg som kan bli påvirket av tiltaket. Dette må hensyntas. De skriver at det ikke må iverksettes tiltak som kan forringe adkomst til de elektriske anleggene som Lede eier og drifter, og at det må bestilles påvisning av kabelgrøfter. Det må ikke gjøres endringer i terrenget som medfører endring i overdekning av kabler.

Videre presiserer Lede AS at det er inngått reservasjonsavtale for tilknytning på 22 kV bryterfelt i Dolven transformatorstasjon.

De skriver at de i god tid skal varsles ved anleggsarbeid og sprengningsarbeid.

Til utredningsprogrammet skriver de at farer tilknyttet eksisterende nettanlegg må utredes under fagtema 14; samfunnssikkerhet. De antar å bli inkludert i en form for ROS-analyse eller risikovurdering.

Mattilsynet skriver at tiltaket ikke kommer i konflikt med hoved-vannforsyningssystemene, men at det må vurderes om det finnes private vannforsyninger i tiltaksområdet og hensynta disse ved behov.

Svein Myhre Andersen skriver at han ikke ønsker det planlagte solkraftverket. Han trekker frem at området er LNFR-klassifisert, at det er plant og dyrkbart, at det vil være estetisk sjenerende og at slike prosjekter ville møtt mindre motstand hvis det ble bygd på f.eks. steinbrudd eller nedlagte industriområder.

Brunlanes jeger og fiskeforening skriver at de prinsipielt er imot etablering av solkraftverk i skog. De mener det er viktig at denne meldingen ses i sammenheng med de to andre omsøkte solkraftverkene i Larvik kommune, og at sumeffekten må synliggjøres. Det må gjennomføres kartlegging av naturverdier inkludert det som ev blir berørt av nettilknytning. De peker på behov for utredning av forhold for hjortevilt og viltkorridorer, samt ber om forslag til ev avbøtende tiltak.

Forsvarsbygg har ingen merknader.

Statens vegvesen skriver at de ikke har merknader til meldingen.

Larvik kommune skriver at det er uheldig å opprette en barriere i det sammenhengende skogsbeltet og at det planlagte tiltaket vanskelig kan kombineres med vilttrekket. De er bekymret for at dette kan skape trafikkfarlige situasjoner for viltet. Kommunestyret anbefaler derfor at området ikke utredes videre.

Videre skriver kommunaldirektøren i saksdokumentene til høringsinnspillet at naturfare bør være tema i utredningsprogrammet da denne delen av Larvik kommune ligger under grensen for maritime avsetninger. Han skriver også at produksjon per dekar i dette prosjektet er betydelig lavere per dekar, noe som kan bety at mer effektive alternativer bør vurderes.

Ottar Haugen skriver at han ikke ønsker anlegget. Han trekker frem dyreliv som småvilt, storvilt og dyr, friluftsliv og at det finnes andre mer egnede steder for utbygging av solkraft som begrunnelse for dette.

Lars Wilhelm Solheim skriver:

Dolvenskogen solindustriområde må utredes som en del av et større sammenhengende landskapsøkologisk økosystem på Brunlaneshalvøya. Å innsnevre utredningsprogrammet til kun å gjelde området for solkraft blir derfor feil.

Viltkorridorer og «refugier» i Brunlanes må kartlegges og verdsettes, konsekvenser i økosystemkjeden ved en utbygging av solindustri må utredes, herunder forholdet mellom vertsdyr og predatorer også med sikte på bestanden av flått.

Konsekvenser for menneskets bruk av utmarka før og etter en eventuell utbygging, ringvirkninger for natur- og kulturbasert næringsutvikling inklusive folkehelse og friluftsliv må utredes. Hva er verdien av stillhet, vakre landskap og fravær av utbygging?

Alternative løsninger må synliggjøres for beslutningstagere. Solceller hører hjemme på allerede regulerte næringsområder, bebygde flater som tak eller langs veier (f.eks. E-18) på støyskjermer ved areal som er bebyggt fra før.

Naturrestaurering Dolvenskogen. Dersom konsesjon til vindindustri på Dolven gis må det settes av et fond til tilbakeføring av området slik det var før inngrepet ble utført.

Erik Tanum og Kristian Torp peker på fare for påkjørsler av hjortevilt, at området ligger inntil tettbygd strøk, at tiltaket vil skape barriere for hjortetrekk, at området brukes som rekreasjonsområde, og at Brunlaneshalvøya består av store jordbruksarealer med dyrket mark med sandholdig jord, som er erosjonsutsatt, noe som kan forsterkes av flatehogst av et større areal. De skriver: *Meldingen har etter vår oppfatning ikke i tilstrekkelig grad hensyntatt ovennevnte punkter, og nevnte forhold bør utredes nærmere, - med konkret tallmateriale, - og konkrete løsningsforslag.* De ønsker ikke tiltaket.

Forum for natur og friluftsliv Vestfold mener det bør utarbeides en samla plan for solkraft i kommunen. *Forslag til samlet plan: Arbeidet bør involvere lokalbefolkningen, interesseorganisasjoner, politikere, næringsliv og fagmiljøer for å finne balansen mellom energiproduksjon og ivaretagelse av naturen. Dette kan inkludere både bygningsintegreerte løsninger og å prioritere solenergianlegg på allerede påvirkede områder som tidligere eller nåværende industriområder.*

Vestfold fylkeskommune skriver at de anbefaler å bruke Miljødirektoratets håndbok «M-1941 – konsekvensutredning av klima og miljø» i utformingen av utredningsprogrammet. De har skissert uttalelsen sin tematisk.

Energi og næring

De viser til regional plan for klima og energi i Vestfold (2016-2020), regional planstrategi (2019-2023), Energikommisjonen (NOU 2023:3), samt flere politiske vedtak i fylket, som alle fremhever behovet for å redusere klimagassutslipp og å øke produksjonen av fornybar energi, med solkraft som prioritet. Forutsetningene for solkraft er særlig gode i Sør-Norge langs ytre Oslofjord. Fylkeskommunen stiller seg derfor i utgangspunktet positiv til utvikling av ny solkraft i fylket.

Klima og miljø

De skriver at ny fornybar kraftproduksjon ikke bør gå på bekostning av klima og natur. Arealet som foreslås i meldingen består nesten utelukkende av skog av høy eller særs høy bonitet og nedbygging vil frigjøre store mengder karbon. Ettersom hele området regnes som karbonrikt, burde alternative arealer vurderes i utredningsprogrammet. Eksempelvis allerede omdisponerte eller nedbygde/grå arealer.

Jordvern

De skriver at det fremgår av meldingen at planområdet inneholder forslag om omdisponering av dyrkbar mark. Dette er en matsikkerhetsreserve som ikke må bygges ned, verken av midlertidige eller permanente installasjoner. Ettersom planområdet består av store arealer med dyrkbar mark, skriver de at det vil bli vurdert forslag om innsigelse ved søknad om konsesjon. Betydning av utbyggingen av planen for matsikkerheten bør derfor utredes.

Plan

Fylkeskommunen viser til at planområdet for solkraftverket er i et LNF-område, noe som strider imot regional plan for bærekraftig arealpolitikk og målet om arealnøytralitet i 2030. Allerede utbygde arealer bør benyttes, og ubebygde arealer bør unngås så langt det lar seg gjøre.

Barn og unge

De skriver at påvirkning fra solkraftverket på barn og unge bør avklares i konsekvensutredningen.

Kulturarv

Fylkeskommunen skriver at utredningsprogrammet bør beskrive hvilken metodikk som brukes ved utredning av kulturarv. Influensområdet som vurderes må være tilstrekkelig. De presiserer videre at tiltakshaver plikter å undersøke om tiltaket vil virke inn på automatisk freda kulturminner.

Sammenheng med andre foreslåtte bakkemonterte solkraftverk i fylket

De skriver at Dolven solkraftverk må ses i sammenheng med andre foreslåtte solkraftverk i fylket; Nordre Gjørpeland og Skjervemoene. NVE bør gjøre en samlet helhetsvurdering av konsekvensene for matsikkerhet, klima og energi for alle tre prosjekter. Videre viser de til pågående arbeid med en regional plan for areal- og kraftkrevende virksomhet, og at deres syn på arealbruk til fornybar energiproduksjon vil avklares der.

Oppsummering

Fylkeskommunen stiller seg i utgangspunktet positive til ny fornybar energiproduksjon, men mener at plasseringen av Dolven solkraftverk er uheldig grunnet plasseringen på dyrkbar mark og karbonrike areal. De ber derfor om at konsekvensen for matsikkerhet og klima må utredes grundig.

Naturvernforbundet Larvik skriver:

Dolvenskogen solindustriområde må utredes som en del av et større sammenhengende landskapsøkologisk økosystem på Brunlaneshalvøya. Å innsnevre utredningsprogrammet til kun å gjelde området for solkraft blir derfor feil.

Viltkorridorer og «refugier» i Brunlanes må kartlegges og verdsettes, konsekvenser i økosystemkjeden ved en utbygging av solindustri må utredes, herunder forholdet mellom vertsdyr og predatorer også med sikte på bestanden av flått.

Konsekvenser for menneskets bruk av utmarka før og etter en eventuell utbygging, ringvirkninger for natur- og kulturbasert næringsutvikling inklusive folkehelse og friluftsliv må utredes. Hva er verdien av stillhet, vakre landskap og fravær av utbygging?

Alternative løsninger må synliggjøres for beslutningstagere. Solceller hører hjemme på allerede regulerte næringsområder, bebygde flater som tak eller langs veier på støyskjermer som er bebygde fra før.

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark skriver at deres fagavdelinger skal ivareta nasjonale og viktige regionale interesser innen miljøvern, klima, landbruk, samfunnssikkerhet, folkehelse, barn og unges interesser og gravplasser.

Statsforvalteren mener det er problematisk med behandling av én og én søknad uten at disse sees i sammenheng og er avklart i en overordnet plan, da det er vanskelig å vurdere om foreslått areal er det mest egnede. De anbefaler at det gjøres alternativvurderinger i forbindelse med lokalisering av solkraftanlegg. De ser det som viktig at NVE inkluderer det regionale perspektivet ved behandlingen av konsesjonssaker for solkraft.

Karbonrike areal

De viser til at Dolven solkraftverk i hovedsak er planlagt på høybonitetsskog. De mener dette er problematisk. De forventer at det gjennomføres et klimagassregnskap som viser samlet effekt av utslippene tiltaket medfører inkl. utslipp ifbm. jordbearbeiding.

Jordvern

De viser til at planområdet berører ca. 108 dekar dyrkbar jord. Planområdet grenser også til fulldyrka jord. Konsekvensutredningen må vise hva slags konsekvenser prosjektet vil ha på den dyrkbare jorda. Muligheten for samproduksjon og hvordan sikre tilbakeføring av arealene må inngå i utredningene.

De skriver at det skal mye til å omdisponere dyrkbar jord og at de på nåværende tidspunkt ikke kan se at det er begrunnet godt nok hvorfor jordvernet må vike. Dersom dette ikke tas tilstrekkelig hensyn til, vil dette gi grunnlag for innsigelse.

Naturmangfold

Statsforvalteren skriver at det er registrert forekomster av en rekke fuglearter i området, samt trekkroute for elg igjennom området. Konsekvensene for fugl og vilt forventes utredet. Det må komme frem hva ev. inngjerding av område, og effekten av dette, samt solkraftverket som helhet vil ha på trekkruta og funksjonsområdet for vilt.

Samfunnssikkerhet

De skriver at utredningen må ta for seg alle sikkerhets- og sårbarhetsforhold knyttet til anlegget. Det vil også være relevant å utrede risikoen for brann i anlegget og potensielle konsekvenser av dette.

Friluftsliv

Statsforvalteren skriver at planområdet ikke er registrert som et viktig friluftslivsområde, men at området har et nettverk av stier og brukes til soppsampling. Vest for planområdet er det registrert et viktig friluftsområde. Solkraftverkets påvirkning på bruken av området som et turområde må derfor utredes. Eventuelle avbøtende tiltak må inngå i dette.

Klimatilpasning

De skriver at det i konsekvensutredningen må utredes hvordan solkraftverket kan bli påvirket av klimaendringene, og hvilke tiltak som er nødvendige for å håndtere dette. Det bør også vurderes om tiltaket kan gjøre omgivelsene mer utsatt for utfordringer knyttet til overvannshåndtering og brannfare. Bevaring, restaurering, eller etablering av naturbaserte løsninger bør vurderes. Dersom andre løsninger velges, skal det begrunnes hvorfor naturbaserte løsninger er valgt bort.

Barn og unge

De skriver at de ikke kan se at barn og unges interesser er nevnt som et punkt i forslaget til utredningsprogram. Barn og unges bruk av området bør inngå som et utredningstema, samt hvilken innvirkning utbygging av området til solkraftverk vil kunne ha på deres interesser.

Landskap

De legger til grunn at landskapshensynet blir tillagt vekt. Konsekvenser for landskap må belyses, og landskapseffekten synliggjøres gjennom gode og relevante illustrasjoner.

Støy

De forutsetter at *Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging* (T-1442/2021) legges til grunn for planarbeidet, og at hensynet til støy også i anleggsfasen blir tilfredsstillende utredet og ivaretatt i henhold til retningslinjen.